

**ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ
РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ
ПО ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Леніна, 1/23, м. Полтава, 36014
тел.: (0532) 7-93-58, факс: (0532) 50-15-13
email: info_53@arfu.dp.ua Код ЄДРПОУ 22527015

27.09.2016 №16-001-3983

На № _____

Спеціалізованій вченій раді Д 64.089.01
Харківської національного університету
міського господарства ім. О.М.Бекетова

Відзив

офіційного опонента на дисертаційну роботу Шаповаленка Дениса
Олександровича на тему «Соціально-економічний механізм комплексного
розвитку житлово-комунального господарства регіону», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 –
розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

I. Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Прагнення України подолати економічне відставання із подальшою інтеграцією у
світове співтовариство зумовлює необхідність ефективного функціонування
житлово-комунального господарства, результати діяльності якого забезпечують
не лише першочергові потреби населення, а й суттєво впливають на створення
необхідних умов розвитку інших галузей економіки. На сьогодні житлово-
комунальне господарство є одним з найважливіших секторів економіки, яке
містить в собі велику кількість різнобічних проблем, що призводять до
техногенних аварій, пов'язаних із великомасштабними збитками.

Житлово-комунальна сфера – це на сьогодні чи не єдина галузь народного господарства, якої майже не торкнулися ринкові перетворення. Несприятливі економічні та інституційні умови функціонування галузі ЖКГ України, адміністративне втручання у ціноутворення та відсутність сильної політичної волі проводити структурні реформи у секторі суттєво зменшують його ефективність.

Існуючі механізми формування фінансових ресурсів у галузі житлово-комунального господарства потребують вдосконалення, що в поєднанні з високим рівнем централізації управління житлово-комунальними підприємствами та відсутністю можливості у споживачів житлово-комунальних послуг (ЖКП) вплинути на їх якість, є одними з перешкод на шляху до підвищення ефективності функціонування ЖКГ регіону.

1. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації.

Дисертація Шаповаленка Д.О. є завершеним науковим дослідженням в галузі регіональної економіки. Наукові положення, висновки та рекомендації базуються на роботах провідних вітчизняних і закордонних вчених з досліджуваної проблеми, результатах наукових досліджень, аналізі статистичного матеріалу, правових і законодавчих актах. У дисертації використані такі наукові методи: теоретичного узагальнення та систематизації; аналізу та синтезу; статистичні методи; графічні та табличні методи; порівняльний аналіз; методи економічного аналізу; теоретичного узагальнення та системного аналізу.

Положення дисертації були впроваджені в конкретні методики і пропозиції з активізації залучення інвестицій на регіональному рівні, підвищення якості ЖКГ та прискоренню розвитку ЖКГ регіону.

2. Наукова новизна наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації.

Найбільш суттєвими елементами наукової новизни є такі:

удосконалено:

- концептуальний підхід до формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону, який, на відміну від існуючих, виділяє працю і капітал як основні ресурсні елементи житлово-комунального господарства та складається із сукупності моделей, кожна з яких має цільову спрямованість та узгодженість у вирішенні комплексу завдань, що дозволяє підвищити якість управлінських рішень у функціонуванні ЖКГ;

- модель оцінки, аналізу і прогнозування обсягу наданих комунальних послуг в залежності від обсягу наявних ресурсів на основі виробничої функції Кобба – Дугласа – Тінбергена, що, на відміну від існуючих, дозволяє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між факторами зростання, виділяти екстенсивні і інтенсивні фактори, які сприяють формуванню стратегії розвитку ЖКГ регіону, використовуючи принцип найбільш економічного зростання;

Дані результати висвітлюють вирішення основної мети дисертаційного дослідження - теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону.

Аналіз результатів досліджень, отриманих особисто автором, дає можливість зробити висновок, що всі вони містять елементи наукової новизни.

Перший результат присвячено розробці соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону, спрямований на те, щоб встановити розумний баланс між інтересами усіх сторін, пов'язаних з виробництвом, споживанням і регулюванням житлово-комунального господарства, в якому повинно бути враховано як рівень державної фінансової підтримки і заборгованостей споживачів за надання послуги, прогноз обсягу наданих і сплачених комунальних послуг, так і враховувати задоволеність споживачів наданими послугами, рівень компетенції персоналу і можливість залучення в галузь інвестицій. В роботі обґрунтовано доцільність виділення в системі ЖКГ регіону основних її ресурсів, праці і капіталу. Дана система взаємодіє із споживачами шляхом надання їм комунальних послуг і отримання оплати за надання послуги. Задеклароване необхідності подолання фінансової

підтримки галузі ЖКГ шляхом 100% сплати населенням вартості комунальних послуг, не дозволяє забезпечити достатність фінансування ЖКГ регіону. Основною перешкодою для переходу до 100%-ї оплати населення комунальних послуг є висока диференціація населення по прибутках і відносно низької диференціації з точки зору житлової забезпеченості.

Результат висвітлено у таких публікаціях:

1. Шаповаленко Д.О. Сценарне моделювання оцінки та прогнозування заборгованості по комунальних платежах [Текст] / Д.О.Шаповаленко // Сталій розвиток економіки, випуск 81, № 970 / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, - Харків, 2012 -, С. 221-226.
2. Шаповаленко Д.О. Механізм управління розвитком ринка комунальних услуг регіона [Текст] / Д.О. Шаповаленко, В.М. Андрєєва // Бизнес Информ. – 2011. – № 5 (1). – С. 147–149.
3. Шаповаленко Д.О. Концептуальна схема економічного механізму функціонування комунального господарства регіону [Текст] / Д.О. Шаповаленко, Є.М. Кайлюк // Комунальне господарство міст: Економічні науки: науково-технічний збірник- Харків : ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2014. – №113. – С. 16–28.

Другий результат присвячено концепції маркетингу послуг. В роботі виділяється ряд характеристик, які визначають специфіку сфери житлово-комунальних послуг у системі галузей національної економіки, а також впливають з цих характеристик умови функціонування цієї сфери, а саме: наявність постійного попиту на житлово-комунальні послуги; необхідність оперативної, безперебійної діяльності підприємств; необхідність ритмічної діяльності; функціонування на певній території комплексу підприємств; перевага якісних параметрів діяльності над кількісними показниками. Визначено, що класифікація послуг ЖКГ заснована на ряді критеріїв, що характеризують особливості їх надання клієнтами, а саме: спрямованість на задоволення споживачів (клієнтів) та сегментації за групами клієнтів.

Результат висвітлено у публікації:

1. Шаповаленко Д.О. Житлово-комунальне господарство в контексті загальної теорії інституційних трансформацій [Текст] // Д.О. Шаповаленко / Аналітично-інформаційний журнал «Схід» – 2014. – № 3.- С.127-132.

Третій результат полягає у дослідженні стана і тенденцій заборгованості населення за житлово-комунальні послуги. Проаналізовано ставлення населення до основних напрямів реформування житлово-комунального господарства. Процес соціально-економічних нововведень, які розвиваються в цій сфері, характеризується непослідовністю і суперечливістю, що породжують недовіру і насторожене ставлення з боку населення України до проведених реформ

Результат висвітлено у таких публікаціях:

1. Шаповаленко Д.О. Сценарне моделювання оцінки та прогнозування заборгованості по комунальних платежах [Текст] / Д.О.Шаповаленко // Сталий розвиток економіки, випуск 81, № 970 / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, - Харків, 2012 -. С. 221-226.

3. Наукове значення та практична цінність одержаних результатів дослідження.

Наукове значення розроблених у дисертаційній роботі наукових положень і методичних рекомендацій, полягає в науковому обґрунтуванні необхідності формування соціально-економічного механізму для підвищення якості управлінських рішень у функціонуванні ЖКГ.

Практичне значення розроблених наукових положень полягає в тому, що розроблені наукові положення, методичні підходи та методичні рекомендації будуть сприяти підвищенню якості послуг ЖКГ, активізації залучення інвестицій на регіональному рівні та прискорення розвитку ЖКГ регіону.

Результати досліджень впроваджені в діяльність: Департаменту бюджету і фінансів Харківської міської ради; КП «Харківводоканал»; в Управління житлово-комунального господарства Полтавської обласної державної адміністрації.

4. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження.

Отримані в дисертаційній роботі результати можуть бути використані в роботі комунальних підприємств, органів міського й регіонального управління в практиці розробки програм реформування ЖКГ

5. Повнота викладених наукових положень, матеріалів, висновків і рекомендацій в опублікованих працях.

За темою роботи автором опубліковано 7 статей у фахових наукових виданнях, 1 стаття у збірниках, включених до міжнародних наукометричних баз. У роботах відображено всі наукові положення, що виносяться на захист, висновки та розроблені рекомендації.

Результати дослідження здобувача також пройшли апробацію на науково-практичних конференціях.

6. Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи.

Незважаючи на безсумнівні переваги і новизну, дисертаційна робота не позбавлена деяких недоліків та дискусійних моментів:

1. На мій погляд, суттєва сторона проблеми розвитку ЖКГ – демонополізація підприємств галузі. Позитивним моментом цього є також можливість залучення інвестицій у більшому обсязі. В роботі значну увагу приділено вирішенню проблем залучення інвестицій для житлово-комунальних підприємств регіону, але, не досить повно розкрито головні бар'єри на цьому шляху, що це за бар'єри, яким шляхом їх можна подолати.

2. Потребує більш детального обґрунтування відбір показників результатів ділової активності підприємств ЖКГ регіону, представлений на стор. дисертаційного дослідження. Крім того, в процесі аналізу процесу реформування ЖКГ на рівні регіонів та держави, доцільно було б зробити порівняльний аналіз конкретних результатів реалізації Програм реформування ЖКГ.

3. У роботі приділяється багато уваги питанням оптимізації процесу надання державної фінансової підтримки. Потребує більш детального обґрунтування саме можливість практичної реалізації результатів, отриманих у процесі прогнозування зниження навантаження на державний та місцевий бюджети.

4. У запропонованому у роботі соціально-економічному механізмі комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону (рис.2.11, с. 131) досить схематично надано взаємозв'язок між основними складовими. Робота тільки б виграла, якщо б автор приділив увагу більш детальному розкриттю кореляційних залежностей між виробництвом та споживанням послуг ЖКГ.

5. Слід відмітити практичну цінність запропонованої моделі прийняття рішень щодо встановлення оплати праці на основі оцінки відповідності компетенцій працівника профілю посади. Це дозволить значно підвищити рівень використання професійного потенціалу персоналу, забезпечити розвиток трудового потенціалу ЖКГ. Однак, пропонуючи модель підтримки прийняття рішень на основі оцінки компетенцій, автор не достатньо уваги приділяє саме наявності показників для їх оцінки.

7. Загальні висновки.

Дисертаційна робота Шаповаленка Дениса Олександровича є завершеною самостійно написаною науковою працею, яка містить наукові положення, висунуті автором для прилюдного захисту, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в регіональну економіку.

В процесі дослідження дисертант зміг одержати нові наукові результати, зробити важливі висновки та рекомендації. Практична цінність дисертаційної роботи полягає в розробці конкретних методичних рекомендацій, які можуть значно підвищити ефективність розвитку ЖКГ регіону. Дисертаційна робота Шаповаленка Дениса Олександровича на тему "Соціально-економічний механізм комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону" представляє собою завершену працю, яка має достатню обґрунтованість та глибину пошуків.

Автореферат є ідентичним за змістом основним положення дисертації і достатньо повно відображає зміст дисертації та її основні висновки.

Таким чином, за своєю актуальністю, науковою новизною та практичною цінністю дисертація Шаповаленка Дениса Олександровича є закінченою науково-дослідницькою роботою і повністю відповідає вимогам п. 11, 13 та 14 "Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань" (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 1999 р. №1336 та наказом ВАК України від 26 липня 1999 р. № 437), та інших нормативних актів ВАК України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Шаповаленко Д.О. заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук, доцент
Регіональне відділення Фонду державного
майна України по Полтавській області,
начальник

А.Ю.Бережна